

M. GONZÁLEZ

Vigo

O catedrático Xavier Labandeira falará esta tarde (20.00, Auditorio Municipal), dentro do programa do IV Ciclo de Montaña, Medio Ambiente e Cambio Climático Cidade de Vigo, do custo económico do cambio climático. Ademais da súa carreira investigadora e de levar a dirección de Economics for Energy, é partícipe en ECOBAS, investigador afiliado ao MIT e membro do consello científico do Real Instituto Elcano.

– Cales son os efectos económicos máis críticos a curto e longo prazo do cambio climático?

– No curto prazo estamos especialmente preocupados polos eventos extremos, aqueles cuxa maior probabilidade de aparición e intensidade están claramente vinculados pola ciencia cos procesos de cambio climático. Graves inundacións, como as vividas hai pouco en Valencia, ou vagas de calor extraordinarias e recorrentes entrarían nesta tipoloxía e causarían inmensos danos socio-económicos. No medio e longo prazo destacarían os efectos de retroalimentación dos sistemas naturais, que a ciencia considera probables unha vez se superen determinados niveis de concentracións contaminantes na atmosfera, que porán en marcha cambios globais con gravísimos impactos sobre as sociedades humanas. Neste caso a nosa variable de control actual, as emisións de gases de efecto invernadoiro, deixaría de gobernar os procesos de cambio climático co que se limitaría considerablemente a nosa marxe de manobra.

– Que sectores económicos en España e Galicia serán os máis prexudicados?

– O impacto socio-económico neto do cambio climático será globalmente negativo, pero España está entre as zonas máis afectadas como xa a estamos a observar nun grande número de indicadores (redución de recursos hídricos, aumento de temperaturas...). Galicia pode exercer ocasionalmente de 'refuxio climático' nun entorno tan negativo, pero os impactos negativos sobre os nosos importantes sectores primarios serán certamente relevantes.

– Como se poden cuantificar os custos económicos do cambio climático?

– Contamos con aproximacións moi sofisticadas para avaliar estes danos, recollendo desde efectos negativos sobre a saúde até impactos sobre os sectores produtivos. Unha medida de especial interese é o denominado custo social do carbono, que informa actuacións públicas e privadas para mi-

XAVIER LABANDEIRA
| Catedrático de Economía na UVigo

«España está entre as zonas máis afectadas polo cambio climático»

«Galicia pode exercer ocasionalmente de 'refuxio climático' nun entorno tan negativo, pero os impactos sobre os sectores primarios serán relevantes»

Xavier Labandeira.
| Alba Villar

tigar as emisións de gases de efecto invernadoiro en diversos países. O seu cálculo non é trivial xa que require computar efectos sectoriais o máis amplos posibles, a nivel global e interxeracional.

– Que características debe ter unha política climática para ser eficaz e equitativa?

– Esencialmente, ser quen de introducir medidas que leven a unha redución das emisións causantes do problema e a un mínimo custo para a sociedade. Ser tamén quen de aportar medios e estratexias para a adaptación ao cambio cli-

mático que xa está a producirse. En ambos casos buscando minimizar os impactos sobre os que menos teñen.

– Que medidas deberían adoptarse en España para mitigar os efectos do cambio climático sen xerar desigualdades sociais?

– Concentrar os recursos dispoñibles para compensacións distributivas só nos fogares máis vulnerables, facilitando o cambio de equipamento e compensando posibles subas de prezos. Tamén ser particularmente coidadoso con territorios moi dependentes desas emi-

sións, por exemplo por concentración de industrias intensivas en enerxía, e cos fogares de zonas rurais que habitualmente están máis expostos e con menos capacidade de reacción ás políticas climáticas.

– España está a facer o suficiente en termos de políticas climáticas?

– Afortunadamente estamos baixo o paraugas da ambiciosa política climática da UE, que leva aparellada a aplicación directa de diversos instrumentos, como o sistema de comercio de emisións, ou esixe aos estados introducir medidas harmonizadas. Porén, a situación é claramente mellorable en moitos ámbitos, por exemplo no gravame dos combustibles fósiles ou a electrificación do transporte.

– Pode ser a taxa ao carbono na fronteira de UE unha ferramenta efectiva?

– Permitirá protexer aos nosos sectores económicos europeos da competencia de lugares onde non contan con políticas climáticas tan desenvolvidas. Debe entenderse, ademais, como unha maneira de promover que eses outros territorios aumenten a súa ambición climática para así evitar o pagamento da tarifa sobre os seus produtos.

– Estamos avanzando ao ritmo necesario cara a un modelo enerxético sustentable?

– Desafortunadamente o camiño está a ser moito máis lento do desexable, incluso en lugares como a UE que non contan con estes recursos enerxéticos e teñen políticas climáticas avanzadas. No noso caso é imprescindible unir aos obxectivos ambientais, non só climáticos, esa redución de dependencia de lugares cada vez menos fiables nun mundo de crecente complexidade.

– Cales son os principais atrancos económicos e políticos que dificultan a implantación masiva de enerxías renovables?

– As enerxías renovables son cruciais para conseguir a transición a sociedades descarbonizadas e na actualidade son tecnoloxías maduras e competitivas. O seu problema principal ten que ver coa intermitencia, ao depender de sol e vento. Isto pode solucionarse con almacenamento enerxético, expandindo a súa capacidade e interconexións renovables, ou tendo outras tecnoloxías non limpas de apoio. Porén, un atranco importante nalgúns lugares é a oposición social polos impactos paisaxísticos ou porque as rendas que xeran non fican nos territorios. Penso que debemos actuar con decisión para superar as barreiras precedentes ante a persistencia das enerxías contaminantes e a intensificación do cambio climático.

Las principales señales del cambio climático rompieron récords en 2024

Fue el año más cálido registrado en los últimos 175 años

EFE

Ginebra

Las principales señales del cambio climático rompieron récords el año pasado, según un equipo internacional de científicos de la Organización Meteorológica Mundial (OMM), que sitúa entre 1,34 y 1,41 grados Celsius el aumento a largo plazo de la temperatura media global con respecto al periodo de referencia (1850-1900).

«Las claras señales del cambio climático inducido por el ser humano alcanzaron nuevos niveles en 2024 y algunas de sus consecuencias serán irreversibles durante cientos, si no miles de años», plantea un informe publicado ayer por el organismo científico de la ONU.

Según los expertos de la OMM, cada fracción de grado adicional (en la temperatura media global) aumenta los costos y riesgos para la humanidad. El informe confirma que 2024 fue el primer año en que la temperatura media global superó en 1,55 °C los niveles del periodo preindustrial, lo que lo convirtió en el año más cálido registrado en los últimos 175 años.

Además, se ha superado los 1,5 °C que la comunidad internacional fijó como máximo tolerable de calentamiento global y más allá del cual las consecuencias para la humanidad serán muy graves e irreversibles.

Los científicos de la OMM han recordado que, pese a todo, las temperaturas son «solo una pequeña parte» de una situación mucho más compleja y en la cual, por ejemplo, la concentración de dióxido de carbono en la atmósfera también ha alcanzado niveles sin precedentes con respecto a los últimos 800.000 años.

La situación en los polos también va en una dirección muy preocupante: los 18 niveles más bajos de hielo marino en el Ártico se registraron en los últimos 18 años, mientras que las tres menores extensiones de hielo en la Antártida ocurrieron en los últimos tres años. La pérdida de masa glaciar en el trienio 2022-2024 ha sido la más grande de la historia.